

26 novembre 2008

Vicenç Navarro

Quan la petició de justícia es defineix com a venjança. El cas espanyol

Suposem que existís una casa habitada pels seus propietaris i en un any concret, 1936, aquesta casa fos robada per uns lladres que van matar, van torturar i van expulsar als seus propietaris i famílies, instal·lant-se a la casa i falsificant els papers es presentessin, a partir de llavors, com els seus autèntics propietaris. I suposem que aquests falsos propietaris van morir i van deixar la casa als seus hereus, fins que setanta anys més tard, els fills i néts dels autèntics propietaris assenyalessin a tot el món que la casa havia estat robada i que ells eren els hereus dels autèntics propietaris. Aquests hereus voldrien que es reconegués que ells n'eren els autèntics propietaris i se'ls retornés la casa. I alguns d'ells demanarien que els lladres fossin jutjats. A tal petició els hereus dels lladres i assassins van començar a protestar que els hereus dels assassinats i robats estaven obrint ferides que segons ells estaven ja tancades, creient que els fills dels robats i assassinats s'havien ja oblidat del que els havia passat, acusant-los que el que estaven desitjant era una venjança. A això, afegien, amb el suport d'alguns historiadors, que el millor que es podia fer era deixar el record d'aquells fets als historiadors.

Per molt *kafkiana* que aquesta imatge pugui semblar, és el que està passant precisament a Catalunya i a Espanya. La casa és la democràcia catalana i espanyola que va ser robada pels colpistes feixistes, i els que avui demanen que es corregeixi la versió dels fets que s'ha presentat a Espanya, denunciant el robatori i assassinat, i demanant justícia, són els hereus dels quals van lluitar per la democràcia, als quals se'ls ha silenciats durant la majoria dels anys. A la petició de correcció de la versió històrica i denúncia dels responsables del succeït, els hereus dels lladres i assassins responen que els autèntics propietaris també havien comès assassinats i robatoris, oblidant que el robatori major va ser el de l'edifici i que els robats, encara que van cometre alguns abusos en un acte d'intentar defensar la casa, lluitaven en una causa justa: la recuperació de la casa. I a dia d'avui, encara, uns altres assenyalen ara que en realitat tampoc està clar que s'havia robat la casa, al·legant que la realitat és molt complexa, i que no cal ser maniqueus, i s'ha de veure la història amb un cert relativisme ètic. Cal veure el punt de vista del nazi així com del jueu gastat en els camps de concentració o del feixista espanyol així com de l'assassinat pel primer. És més, aquestes veus diuen que cada persona i classe social té el dret de creure i promoure la versió històrica que li afavoreixi, incloent la dels que van robar la casa. En general aquests també s'oposen que l'Estat (sigui l'Estat espanyol o la Generalitat de Catalunya) corregeixi la versió històrica que s'ensenya en les institucions públiques,

com en les escoles i mitjans públics, perquè això seria equivalent a intervenir en la pròpia història, que ha de deixar-se en les mans dels historiadors.

I així estem. Espanya ha estat l'únic país que ha sofert el feixisme i nazisme els assassins del qual no han estat jutjats. Com es deia durant la dictadura, *Spain is different*.

Per Vicenç Navarro. Fill dels qui van perdre la Guerra.